

Tøyen vitenpark – visjon og muligheter

Begrepet "Tøyen vitenpark" ble introdusert av Byrådet i forbindelse med Tøyen-løftet våren 2013. Uttrykket er både ambisiøst og fengende, og rommer nye spennende muligheter. Ikke minst har det bred politisk tilslutning.

Naturhistorisk museum (NHM) vil være en sentral bærebjelke i Vitenparken, og må aktivt delta i utformingen av den. I Tøyen-løftet ligger det en forpliktelse til å bygge et vitensenter på Tøyen, og i tillegg legge til rette for at Teknisk museum kan flytte til Tøyen på gunstige vilkår. Avgjørelsen om flytting tar Teknisk museum selv, og den vil være bestemmende for den profil Tøyen vitenpark vil få. Med Teknisk museum og NHM et steinkast fra hverandre kan vi gi et bredere teknologisk og naturvitenskapelig formidlingstilbud der flere fagfelt trekkes inn.

Vitenparken står og faller likevel ikke med Teknisk museums deltakelse, men profilen må bli noe annerledes, for eksempel mer spesialisert mot grønn teknologi og miljø. Vitensenteret kan baseres på verdensrommet og jorden med solenergi, bølger og vind, og med planter, dyr, fossiler og mineraler.

Selv med et nytt Teknisk museum på Tøyen, vil NHM med 150 mål store Botanisk hage, tre museumsbygninger, Tøyen hovedgård og et fremtidig utstillingsveksthus være en viktig del av Tøyen vitenpark. Men museumsbygningene er gamle, og må gjennomgå en total rehabilitering. Utstillingene i W.C. Brøggers hus (tidligere Geologisk museum) har ikke hatt en gjennomgripende fornyelse siden bygningen sto ferdig for snart 100 år siden. Robert Colletts hus (tidl. Zoologisk museum) gjennomgikk en omfattende ombygging for 40 år siden, men behovet for en ny fornyelse er nå meget stort også for denne bygningen.

Ved at magasinene nå blir flyttet til Økern, er det mulig å øke arealene til formidling både i Brøggers og i Colletts hus. Erfaringen fra naturhistoriske museer i Helsinki, Berlin og andre steder der man har bygget nytt eller totalrenovert museet, er at publikumtilstrømmingen har blitt tredoblet. Lykkes vi på samme måte med nye basisutstillinger ved NHM, kan vi altså ha et potensiale i størrelsesorden 300 000 besøkende årlig til Brøggers hus og Colletts hus.

I forbindelse med museets 200-års feiring i 2014 utvikles nye attraksjoner i Botanisk hage. Hagen har allerede i dag 660 000 besøkende. NHM fortsetter arbeidet for et nytt veksthus, og ønsker et nytt konsept hvor spesielt den tropiske avdelingen vil bli betydelig større. Vi mener at også Veksthuset vil bli en publikumssuksess der vi kan forvente mellom 200 000 og 300 000 besøkende årlig.

Et nytt vitensenter hvor verdensrommet, jorden, hav- og landområder spiller en framtrødende rolle vil kunne ta opp våre dagers utfordringen med energi, klima og naturkatastrofer. Vitensenteret bør utvikles i samspill med det nye Veksthuset, et eventuelt nytt Teknisk museum og NHMs øvrige tilbud. Det vil kunne gi Vitensenteret på Tøyen en egen profil som et supplement til dagens vitensentre, der fysikken har den sentrale plassen. Det viktige er utviklingen av en god, utforskende pedagogikk, tilrettelagt for barn. Et nytt Vitensenter bør kunne ha 200 000 til 300 000 besøkende.

I London ser vi fordelene av en samlokalisering av Natural History Museum og Science Museum. En flytting av Teknisk museum til Tøyen som Byrådet foreslår, vil kunne gi tilsvarende synergier på Tøyen. Et Teknisk museum på Tøyen vil også kunne ha et enda tettere samarbeid med UiO. Lignende

tanker om et teknisk-natuvitenskaplig vitensenter og museum er også diskutert i Trondheim i tilknytning til Vitenskapsmuseet. Et nytt Teknisk museum på Tøyen vil definitivt markere Tøyen vitenpark i Oslo som en nasjonal institusjon. Et nytt Teknisk museum kan regne med besøkstall i størrelsesorden 300 000.

I Vitenparken vil også undervisning spille en viktig rolle. Byrådets vedtak om å gjøre Hersleb skole om til en bio- og geoskole med innflytting høsten 2014, vil øke formidlingskompetansen i Tøyen vitenpark betydelig. Opp mot 50 til 60 bio- og geofagslærere skal ha et omfattende samarbeid med NHM og Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet. Det er også mulig å lage et felles naturfaglig bibliotek basert på Deichmanske bibliotek og NHMs bibliotek.

Museer, vitensenter og skoler sentralt beliggende på Tøyen gjør det mulig å lage et unikt nasjonalt formidlingscluster. I et slikt senter for fremragende formidling hører også det nasjonale Naturfagsenteret hjemme. Det ligger i dag på Blindern, men er en virksomhet underlagt og finansiert av Kunnskapsdepartementet. Til sammen får vi en arena for sammenhengende pedagogiske programmer fra barnehagene til videregående skoler og fra vitensentre til museer.

Ikke bare de pedagogiske mulighetene, men også fasilitetene som skal bygges, bør sees i sammenheng. Konseptet Tøyen vitenpark gir muligheter for å etablere felles arealer i form av konferansesenter, restaurant, butikker, informasjonsarealer, og felles driftstjenester som vakthold, brøyting etc.

En ny Tøyen vitenpark med over 1 million besøkende ved museene og vitensenteret og 600 000 besøkende i Botanisk hage vil ikke bare være unikt i Norge, men også i Norden. Vitenparken vil bli en motor i rekrutteringen til realfag, og den vil gi økt kunnskap om prosesser i naturen og forståelse for de tiltak vi må gjøre for å sikre en bærekraftig utvikling. Tøyen vitenpark vil også bli et attraktivt turistmål og skape en bedre balanse i Oslo by.

Oslo kommune har i Tøyen-løftet allerede forpliktet seg til å realisere et vitensenter på Tøyen. Dersom Teknisk museum tar mot kommunenes tilbud og flytter, trenger vi bare Kunnskapsdepartementets tilslutning til UiOs planer om nytt veksthus for å realisere denne visjonen, i tillegg til det reelle ønsket om samarbeid som vi opplever fra alle parter.